

RUKAN KOULU

VALINNAISET AINEET JA KURSSIT

LV. 2022 - 2023

9. LK

VALINNAISET AINEET

Kuvataide

Liikunta

Tekninen työ

Tekstiilityö

Musiikki

Vuosi yrittäjänä

TAITO- JA TAIDEAINEVALINTA

Kotitalous

Kuvataide

Liikunta

Tekninen työ

Tekstiilityö

PUOLIKURSSIT

Hygieniapassikurssi

Ilmaisutaitoa 2

Kalastuskurssi

Kirjoittamisen kurssi

Kitarakurssi

Kuvispaja 2

Kässäkivaa

Leivontakurssi

Makuja maailmalta

Matematiikan murusia

Pesäpallokurssi

Puukkokurssi

Robin Hood

Seikkailukurssi

Ukulelekurssi

Valokuvauskurssi

Kohti omaa ratkaisua...

Rukan koulu tarjoaa mahdollisuuden vaikuttaa omaan opinpolkuun valinnaisuuksien kautta. Valinnaisuuksissa noudatamme Kuusamon kaupungin tuntijakoa. Yhdeksännellä luokalla valinnaisuutta on yhteensä 5 vuosiviikkotuntia.

Valinnaisuudet muodostuvat kolmesta paketista:

valinnainen aine – yksi kahden vuosiviikkotunnin aine

taito- ja taideaine – yksi kahden vuosiviikkotunnin aine

Kaksi puolikurssia - yhden puolikurssin pituus on ½ vuosiviikkotuntia (n 18 tuntia). Puolikurssi toteutetaan yhdessä jaksossa 2 oppituntia/viikko.

Valinnaisuuden tarkoituksena on tarjota nuorelle mahdollisuus syventyä itseään kiinnostaviin aineisiin syvällisemmin. Valinnaisaine arvioidaan päättötodistuksessa numeroin ja numerot huomioidaan haettaessa toiselle asteelle ammatilliseen perustutkintokoulutukseen. Puolikurssien suoritukset arvioidaan hyväksyty/hylätty.

Valinnat tehdään lukuvuodeksi kerrallaan. Valinnoista on hyvä keskustella huoltajan kanssa. Valinnaisaineiden valintakorttiin edellytetään huoltajan allekirjoitus.

Lisätietoja valinnaisuuksista ja kurssien sisällöistä saat tästä oppaasta ja kursseja opettavilta opettajilta.

TEKSTIILITYÖ

Tekstiilityössä suunnitellaan ja valmistetaan toiveiden, muodin ja vuodenajan mukaan aiempia taitoja soveltaen vaatteita ja asusteita erilaisista kangasmateriaaleista. Mittoja ottaessa ja kokoa valitessa, kaavoja piirtäessä sekä kangasta leikatessa ja ommellessa vahvistuu taito tuottaa valmiita vaatekappaleita.

Tutustumme kurssilla myös kodintekstiilien suunnitteluun vaikuttaviin tekijöihin. Sisustuslehdistä ja kirjallisuudesta sekä muusta ajankohtaisesta materiaalista kootaan ajan sisustamisen muotoja, värejä ja muotia. Suunnitellaan ja valmistetaan oppilaiden toiveiden perusteella jokin tekstiili kodin sisustukseen.

KUVATAIDE - PIIRUSTUS JA MAALAUUS

Kuvataiteen piirustuksessa ja maalauksessa tutustutaan erilaisiin piirustus- ja varjostustekniikoihin sekä välineisiin ja väreihin, kuten esim. lyijykynä, hiili ja muste. Harjoitellaan sommittelua ja tehdään käytännön harjoituksia, kuten luonnospiirroksia ja piirrostudutkielmia esim. esineistä, ympäristöstä ja ihmisestä. Tutustutaan värioppiin, harmonioihin ja erilaisiin maalaustyyleihin ja tekniikoihin eri väreillä, kuten vesi- ja peitevärit sekä pastelliliidut.

TEKNINEN TYÖ

Tavoitteet ja sisältö:

- vaativampien koriste- ja tarve-esineiden valmistus
- työturvallisuusnäkökohtien kertaus
- valmistettävien esineiden suunnittelu, mitoitus ja kustannukset
- materiaalin valinta määrärahojen puitteissa
- pintakäsittelytavat
- omien esineiden kunnostus ja entisöimismahdollisuus
- paikalliset käsityöperinteet (vierailu)
- erilaisten metalliesineiden ja elektronisten laitteiden valmistus
- metallialan perustyötavat (syventelyä)
- liittämistavat, erilaiset työstötavat, kuumamuotoilu, lämpökäsittelyt, erilaiset hitsaus- ja juotostavat, sorvaus
- sähkoneiden turvallisuusnäkökohdat, sähköopin perusteita, elektroniikan komponentit, niiden tuntemus ja käyttö

LIIKUNTA - PALLOILU JA TOIVELAJIT

- monipuolinen palloilusisältö: mm. pesäpallo, jalkapallo, lentopallo, koripallo, salibandy, pingis, sulkapallo ja tennis
- palloilusisällön lisäksi kurssilla toteutetaan paljon oppilaiden toivelajeja
- opitaan jokaisen lajin lajitaitoja sekä sääntöjä
- opitaan toimimaan tuomarina liikuntatunnilla
- omaksutaan fair play-ajattelu

MUSIIKKI

Musiikin 9. – luokan valinnaisaine keskittyy bändisoittoon.

Tutustutaan bändisoittimiin ja saat harjoitusta valitsemasi soittimen soittamiseen tai lauluun. Suunnittelemme ja harjoittelemme yhdessä ohjelmiston, joka esitetään lopputyönä yleisölle. Perehdymme myös erilaisiin musiikkityyleihin sekä laulujen säveltämiseen ja sanoittamiseen.

Teemme mahdollisuuksien mukaan oman tallenteen, jonka saat muistoksi mukaasi. Samalla tutuksi tulee studiotyöskentelyn perusasioita, kuten äänitys ja miksaus.

VUOSI YRITTÄJÄNÄ

Kurssin aikana toteutetaan oikealla rahalla toimiva yritys, joka voi esimerkiksi tuottaa palveluita tai valmistaa ja myydä jotain tuotetta. Liikeidean oppilaat saavat valita itse.

Vuosi alkaa liikeidean kehittämisellä ja yrityksen perustoimilla. Vuoden aikana pyöritetään toimintaa ja keväällä yritys lakkautetaan. Yrityksen tuotot oppilaat jakavat keskenään tehtyjen työtuntien mukaan.

NY-Vuosi yrittäjänä tarjoaa turvallisen vaihtoehdon yritysmaailman koukeroihin tutustumiselle.

Lisätietoa Vuosi yrittäjänä-ohjelmasta: <https://nyvuosiyrittajana.fi/>

KOTITALOUS

Syvennetään ja täydennetään perusopetuksessa hankittuja kotitalouden tietoja ja taitoja suunnittelemalla ja valmistamalla monipuolisia ja terveellisiä aterioita ja leivonnaisia. Opetus perustuu käytännön toimintaan ja ryhmässä työskentelyyn, jolloin kädentaitojen lisäksi myös yhteistyö-, vuorovaikutus- ja neuvottelutaidot kehittyvät. Yhdessä tekeminen ja onnistumisen ilo ovat keskeisiä sisältöjä.

- elintarviketiedon, ruoanvalmistuksen ja leivonnantaitojen syventäminen
- ateriasuunnittelu ja toteutus
- erityisruokavaliot
- kansainväliset keittiöt
- juhla- ja tapakulttuuri

KUVATAIDE

Tuntien keskeisiä sisältöjä ovat tekemisen ilo ja oman kuvailmaisun kehittäminen. Tuntien aikana teemoihin ehditään pureutua syvällisemmin, kokeilla useampia tekniikoita tai työstää aiheita pidempään. Aiemmin tutuksi tulleiden tekniikoiden lisäksi perehdytään kuvataiteen keinoihin esimerkiksi valokuvauksen, sarjakuvan, grafiikan, kankaanpainon ja veistostekniikoiden avulla.

Kuvataiteessa opetellaan luomaan kuvia Rukan ympäristön, mediakuvien sekä mielikuvituksen antamista virikkeistä. Omien teosten lähtökohtana voidaan käyttää myös musiikkia, kuvataidetta tai kirjallisuutta. Tunneilla käsitellään nykyajan visuaalisia ilmiöitä, kuten mainontaa, muotoilua ja valokuvaa sekä tutustutaan taidehistorian klassikoihin ja rakennus-taiteeseen. Tehtäviä tehdään sekä yksin että ryhmissä.

TEKSTIILITYÖ

Valinnaisryhmässä ehditään pureutua teemoihin syvällisemmin, kokeilla useampia tekniikoita tai työstää aiheita pidempään. Tunneilla opitaan tekstiilityön tietoja ja taitoja itse suunnitellen, kokeillen ja tehden. Työskentely kehittää luovuutta ja näppäryyttä sekä luo pohjaa käsityöharrastukselle, josta on hyötyä läpi elämän.

Kurssilla suunnitellaan ja valmistetaan vaatteita ja asusteita erilaisista materiaaleista sekä tekstiilejä kodin sisustukseen esim. kangaspuilla kutoen tai koneella ommellen. Ryhmän toiveiden mukaan tutustumme tekstiilityön erityistekniikoihin ja teemme pieniä askartelutöitä vaihtuvien teemojen mukaan.

TEKNINEN TYÖ

Tervetuloa teknisiin töihin tekemällä oppimaan. Metallista, puusta, nahkasta ja luusta ja materiaalista monesta muusta.

Kurssilla suunnitellaan ja toteutetaan omien tarpeiden pohjalta töitä, joita tekemällä opitaan uusia ja syvennetään jo opittuja työmenetelmiä. Työstökoneiden monet mahdollisuudet ja turvallinen käyttö tulevat samalla tutuksi

LIIKUNTA

- Täydennetään ja syvennetään pakollisiin liikuntakursseihin kuuluvia opintoja
- Yritetään löytää vähintään yksi omaan jatkuvaan harrastamiseen sopiva liikuntalaji
- Kurssilla käydään läpi monipuolisesti yksilöurheilulajeja mm. yleisurheilu, frisbeegolf, kamppailulajit, telinevoimistelu, parkour, sirkustelu, suunnistus, rentoutuminen ja lihaskunto/kuntosali.
- Lisäksi tutustutaan muissa maissa harrastettaviin yksilölajeihin

HYGIENIAPASSIKURSSI

Maailman terveysjärjestön, WHO:n määritelmän mukaan elintarvikehygienialla tarkoitetaan kaikkia niitä välittömiä toimenpiteitä, joiden avulla voidaan varmistaa elintarvikkeiden turvallisuus, terveellisyys ja puhtaus alkutuotannosta kulutukseen, eli pelloilta pöytään asti.

Elintarvikealan työntekijältä edellytetään tehtäviinsä nähden riittävää elintarvikehygieenistä osaamista. Hygieniosaamista voidaan osoittaa Evira:n mallin mukaisella osaamistodistuksella, hygieniapassilla.

Nuorelle hygieniapassista on hyötyä esim. TET-paikkaa tai kesätyöpaikkaa hakiessa.

Kurssilla käydään läpi

- Mitä elintarvikehygienialla tarkoitetaan?
- Mitkä ovat elintarvikehygienian tavoitteet?
- Miksi elintarvikehygieniosaamista tarvitaan?

Kurssin lopussa suoritetaan osaamistesti, jossa käydään läpi seuraavia osa-alueita:

1. mikrobiologia
2. ruokamyrkytykset
3. hygieeniset työtavat
4. henkilökohtainen hygienia
5. puhtaanapito
6. omavalvonta
7. lainsäädäntö

Testin ottaa vastaan Eviran hyväksymä osaamistestaaja. Testin läpäissyt saa itselleen elintarvikehygieenistä osaamista osoittavan hygieniosaamistodistuksen eli hygieniapassin. Koulutus on opetuksen osalta maksuton, mutta osaamistesti on maksullinen. Osaamistestin hinta on 35 euroa.

ILMAISUTAITOA 2

Kaipaatko lisää varmuutta omiin esiintymistaitoihin? Uskaltaisitko kokeilla näyttelemistä?

Ilmaisutaidon kurssin tavoitteena 9. luokalla on vahvistaa entisestään omia ilmaisu- ja esiintymistaitoja. Kurssin alussa teemme turvallisen ilmapiirin luomiseksi erilaisia rentoutus- ja virittelyharjoituksia. Myöhemmin keskitymme enemmän erilaisiin puhe- ja improvisaatioharjoituksiin sekä teatteri-ilmaisuun. Kurssilla voidaan työstää valmiiksi joko valmiin tekstin tai oppilaiden ideoinnin pohjalta jokin pieni esitys, joka voi olla oppilaiden valinnan mukaan lyhyt näytelmä tai elokuva tai jokin muu tuotos. Ketään ei kuitenkaan pakoteta näyttelemään yleisön edessä, vaan suunnittelemme kurssin sisällön yhdessä oppilaiden toiveiden mukaisesti.

Kurssin sisältöihin kuuluu mm.

- tutustumis-, keskittymis- ja rentoutusharjoituksia
- äänenkäyttöharjoituksia
- liikkumis- ja improvisaatioharjoituksia
- dramatisointiharjoituksia

KALASTUSKURSSI

Harjoitellaan kalojen asianmukaista käsittelyä ja valmistamista evääksi maasto-olosuhteissa.

Tutustutaan kalastukseen liittyviin ammatteihin yhteistyössä alan yrittäjien kanssa.

KIRJOITTAMISEN KURSSI - Varmuutta kirjoittamiseen

Pitäisikö sinun kehittyä kirjoittajana? Kyllä, ja aivan erityisesti, jos aiot lukioon.

- Jokaiselle osallistujalle laaditaan omien tarpeiden mukainen henkilökohtainen kurssisisältö.
- Sisällössä painotetaan niitä tekstilajeja ja taitoja, joissa itse koet eniten tarvetta ja halua kehittyä. Voit kirjoittaa faktaa tai fiktiota.
- Kurssin voi suorittaa myös tietoverkon välityksellä itsenäisesti työskennellen.
-

KITARAKURSSI

Harjoittele sointuja ja kappaleiden säestämistä joko akustisella tai sähkökitaralla. Jos osaat jo perussointuja, niin harjoitteleme erilaisia komppaustyyliä ja soolonsoiton perusteita.

KUVISPAJA 2

Tutustutaan kuvataiteen välineisiin, materiaaleihin ja tekniikoihin käyttäen innoittajina eri aikojen taidesuuntauksia. Piirretään, maalataan ja kokeillaan erilaisia 3D-tekniikoita, esimerkiksi savitöitä ja rautalankapatsaita. Tutustutaan öljyvärimaalaukseen ja tehdään omavalintaisesta aiheesta maalaus kangaspohjalle. Kurssin tavoitteena on kehittää taiteellista ilmaisua ja mm. syventää käsitystä väreistä tunnelman luojina.

KÄSSÄKIVAA

Tehdään oppilaan valinnan mukaan erilaisia tuotteita vaatetukseen tai sisustukseen. Opetellaan valmiin ohjeen lukemista ja avataan ohjeiden lyhenteiden maailmaa. Harjoitellaan tekemään muutoksia valmiskaavoihin omien mittojen mukaan. Tutustutaan tekstiilialan uutuuksiin ja hoito-ohjeisiin. Tavoitteena on oppia toteuttamaan tuotteita erilaisista materiaaleista valmiista ohjeista tai omien suunnitelmien mukaan.

LEIVONTAKURSSI

Suolaisia ja makeita leivonnaisia herkkusuille.

- opitaan valmistamaan suolaisia ja makeita leivonnaisia arkeen ja juhlaan
- opitaan valmistamaan leivonnaisia myös erityisruokavalioisille
- huomioidaan leivonnän suunnitelmällisuus ja taloudellisuus
- kehitetään yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja
- koetaan leipomisen tuottamaa mielihyvää ja onnistumisen iloa.

MAKUJA MAAILMALTA

- tutustutaan vieraiden maiden ruoka- ja tapakulttuureihin
- valmistetaan vierasmaalaisia ruokia ja leivonnaisia
- opitaan suhtautumaan vieraisiin ruokakulttuureihin, uusiin makuihin ja tuoksuihin ennakkoluulottomalla kokeilumielellä
- kehitetään yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja

MATEMATIIKAN MURUSIA

- kertausta ja täydennystä lukiota varten
- ongelmanratkaisua
- matematiikan historiaa
- oppilaiden toiveet otetaan huomioon

PESÄPALLOKURSSI

- Kurssilla pelataan paljon ja opetellaan pesäpallon lajitaitoja

* lyönnit, kiinniottaminen, pelikäsitys, taktinen peli

PUUKKOKURSSI

Kurssilla valmistat itsellesi tai lahjaksi puukon (käytämme valmista terää) sekä tupen.

ROBIN HOOD

Kurssilla tutustutaan pitkä- ja taljajousiammunnan perusteisiin sekä opetellaan rakentamaan nuolia.

- ammunnan harjoittelu
- välineistön huolto
- rannesuojan, nuoliviinen tai nuolien valmistaminen
- erilaiset jouset ja nuolet sekä niiden käyttötarkoitukset

SEIKKAILUKURSSI

Tavoitteet ja sisältö:

- kurssin aikana tavoitellaan seuraavia tuntemuksia:
 - minä uskallan
 - kuulun ryhmään
 - osaan toimia
 - minuun luotetaan, minä luotan
- elämyksellisiä toimintakokemusharjoituksia, seikkailutehtäviä
- tapahtuu usein varsinaisen koulupäivän ulkopuolisina aikoina, joskus tarvitaan kyytiapua kotoa

UKULELEKURSSI

Ukulele on hauska soitin, joka sopii sekä aloitteleville soittajille että jo muita soittimia soittaville.

Kurssilla käydään läpi ukulelensoiton perusasioita. Painotus on kappaleiden komppaamisen opettelussa, joten kurssilla opetellaan sekä helppoja sointuja että helppoja komppeja. Opittuja asioita sovelletaan sitten kappaleiden soittamiseen.

VALOKUVAUSKURSSI

- kerrataan valokuvauksen perusteita ja kuvan sommittelua, syvennetään opittua
- kuvataan digijärjestelmäkameroilla yksin, pareittain tai pienissä ryhmissä
- tehdään erilaisia kuvaustehtäviä koululla ja sen ympäristössä
- katsotaan ja annetaan palautetta otetuista kuvista yhdessä ryhmän kanssa

URHEILUYLÄKOULURYHMÄN OPISKELIJAT

Kasva urheilijaksi -kurssi 9 lk, 3 vvh

Kasva urheilijaksi -kurssi tulee pakollisena kaikille urheiluyläkouluryhmään valituille yhdeksännen luokan urheilijoille.

Kurssi sisältää syventävää tietoa ja harjoitusta urheilijan ravitsemuksesta, levosta, psyykkisistä taidoista, eettisistä asioista ja opiskelusta sekä lajikohtaista valmentautumista.